

Monumentnummer*: 512483

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 20 juni 2001
Kadaster deel/nr 82859/162

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haastrecht Krimpenerwaard Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haastrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haastrecht B 4070

*Omschrijving***

Inleiding

In 1877 gebouwde PASTORIE, behorend bij de reeds van rijkswege beschermde St. Barnabaskerk uit 1853-1854 (mon.nr. 19921), is gebouwd in de traditie van de Neo-Renaissance. De architect is onbekend. Als bouwpastor trad W. Putman op. Tot die tijd werd een pastorie gebruikt, die behoorde bij een kapel aan de Hoogstraat 98.

Een verbouwing in 1939, waarbij o.a. de bedsteden zijn verwijderd, heeft geen afbreuk aan gedaan aan de oorspronkelijke hoofdindeling van het pand.

Vermeldenswaard zijn ondermeer het trappenhuis met bordessen en lichtkap en in de grote kamer de schouw en het stucplafond met 'cornu copia'-motief.

Ten noorden van het huis is sprake van enige tuinaanleg met diverse soorten heesters en loofbomen, terwijl voor het huis, als uitloper van het plein voor de kerk, het erf belegd is met grind. Links voor het huis staat een monumentale rode beuk. Aan de noordzijde is een kleine formele tuin aangelegd, met aan een klein gazon een Heilig Hartbeeld uit 1927, geflankeerd door twee tuinvazen, een geschenk van de parochianen aan pastoor A. Waterreus, ter gelegenheid van diens 12,5 jarig jubileum als pastoor van de Barnabasparochie.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Gedeeltelijk onderkelderde pastorie, bestaande uit twee bouwlagen, heeft een symmetrisch opgezette rechthoekige bouwmassa onder een omgaand schilddak met mansardekap, is bekleed met leien in maasdekking en bekroond met twee schoorstenen. De hoekkepers zijn belegd met lood. De gevels, opgetrokken uit grauwe baksteen in fijn gevoegd kruisverband (knipvoeg), hebben onder een rollaag een iets uitkragende gemetseld trasraam, met uitzondering van de voorgevel. Stoep, voorgevelplint, lekdorpels en waterlijst zijn van hardsteen, terwijl de gootlijst van hout is. Alle gevels worden afgesloten door een rondom doorlopend hoofdgelstel met consoles ter plaatste van de pilasters, die op de hoeken extra geaccentueerd worden door een bekroning met een klein driehoekig fronton. De meeste vensters zijn uitgevoerd als schuiframen met roedenverdeling onder segmentboogvormige ontlastingsbogen. In de voorgevel zijn deze verlevendigd met wit gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Wit geschilderd pleisterwerk is tevens toegepast voor fries, cordonlijsten en consoles. De entreepartij heeft een rondboog met gepleisterde sluitsteen.

De symmetrisch ingedeelde, vijf venstereenheden brede voorgevel (west) is een lijstgevel met pilasters op de hoeken en aan weerszijden van de middenpartij, waar zich de hoofdentree bevindt. Tussen de begane grond en verdieping is de gevel horizontaal geleed door een wit gepleisterde gecorniste cordonlijst.

De entree, toegankelijk middels een door muurtjes geflankeerde stoep van twee treden en een bordes, is een paneeldeur met rondboogvormig tweeruits bovenlicht. Erboven is een op consoles rustend Frans balkon toegankelijk via een tweeruits beglaasde dubbele deur met tweeruits bovenlicht. Op de zolderverdieping wordt de middenpartij tevens geaccentueerd door een dakkapel met dubbel tweeruitsraam (oorspronkelijk bekroond met een driehoekig fronton).

Aan weerszijden van de middenpartij bevinden zich twee vensters, waarvan de lekdorpels met elkaar verbonden zijn als een over de gevel doorlopende waterlijst. Op de begane grond zijn achtruits- en op de verdieping zijn zesruitschuiframen geplaatst.

De vijf venstereenheden brede achtergevel (oost) heeft een vergelijkbare symmetrische indeling als de voorgevel, maar is soberder van opzet. De begane grond en verdieping worden van elkaar gescheiden door een gecorniste geprofileerde cordonlijst. De hardstenen stoep naar de entree in het midden heeft vier treden; de oorspronkelijke deur is voorzien van een beplating. Links ervan onder een strek een keldervenster voor een lichtkolk.

De beide zijgevels hebben, als voortzetting van de voor- en achtergevel, pilasters op de hoeken. De linker langsgevel (noord) heeft in de middenas op de begane grond een ingebroken venster en erboven, op de verdieping, een oorspronkelijk zesruitschuifraam onder een strek.

De rechter langsgevel (zuid) heeft aan de oostzijde op de begane grond een vier- en op de verdieping een smal segmentboogvormig schuifraam met respectievelijk vier- en drieruitsroedenverdeling. Rechts daarvan een uit de bouwtijd stammende kleine rechthoekig uitbouw onder een plat dak met overstekende gootlijst, oorspronkelijk bestemd als kluisruimte. De drie gevels, elk voorzien van een rechthoekig spaarveld, hebben hoeklisenen. Uiterst rechts zijn kerk en pastorie met elkaar verbonden door een naar achter toe uitgebouwd tussenlid onder een plat dak. Aan de voorzijde (west) wordt een liseen in de middenas, als onderbreking van de gootlijst, bekroond door een driehoekig fronton. Links ervan bevindt zich een licht getoogde deur en rechts een licht getoogd vierruits raam. De achtergevel (oost) heeft een beglaasde deur met rechts daarvan een zesruitschuifraam. De noordelijke zijgevel is blind.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het interieur heeft grotendeels de oorspronkelijke indeling met ondermeer een met marmer belegde hal, een tochtportaal, voorzien van geëts glas met o.a.

'cornu copia'-motief (hoorn des overvloeds) en de tekst 'PAX'. Het trappenhuis, met twee armen en een bordes, wordt verlicht door een daklicht met gekleurd kathedraal glas. De grote achterkamer heeft een zwart marmeren schouw en een rijk stucplafond, waarin eveneens het 'cornu copia'-motief voorkomt.

Waardering

De pastorie van de St. Barnabaskerk is cultuurhistorisch van algemeen belang als vroeg voorbeeld uit de hausse in katholieke Neo-gotische kerkbouw, zoals die opgang kwam na het herstel van de Bischoppelijke Hiërarchie in 1853.

De pastorie is architectuurhistorisch van algemeen belang vanwege de Neo- Rennaisancistische bouwstijl uit het vierde kwart uit de 19de eeuw, behorend bij een kenmerkend R.K. complex uit het oeuvre van de architect W.J. van Vogelpoel, en als zodanig een belangrijke stroming vertegenwoordigend in de ontwikkeling van de Rooms-katholieke bouwkunst in Nederland. De pastorie is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel uit- als inwendig.

De pastorie is beeldbepalend gesitueerd aan de Grote Haven, even buiten het oude dorpscentrum van Haastrecht. Het bezit door de vrij ligging en door de onderlinge ruimtelijke en functionele samenhang van met de overige complexonderdelen hoge ensemblewaarde .

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)